

מחלות חניכיים וריח רע

הידעת - כי מחלות חניכיים, לא הן הגורמות לריח רע מהפה, אלא כנראה - ריח רע מהפה גורם למחלות חניכיים? שמחלות חניכיים, כמו לחץ דם גבוה לדוגמא, אינן מורגשות על ידי רוב האנשים עד שהמצב מתקדם מדי ושנשים רבים אינם מודעים לכך שיש להם ריח רע מהפה, והמשפחה והחברים אינם יודעים כיצד לספר להם זאת.

הידעת - שמחלות חניכיים אינן רק מחלות של החניכיים אלא גם מחלות בתוך החניכיים, העלולות לגרום לבעיות בריאות שונות דוגמת לידה מוקדמת, הפלות, אסטמה, לחץ דם גבוה, התקפי לב וכן הלאה? שחלק, ויתכן אף רוב, מחלות הפה והגוף מתחילות בחלק האחורי- העליון של הלשון? שכיום ניתן לזהות מחלות חניכיים הרבה לפני שהן מתחילות ליצור בעיות בריאות רציניות, והטיפול בהן כיום הוא פשוט מאי פעם, ולעיתים קרובות אינו מצריך ניתוח? הידעת - שישראל היא מדינה מובילה בעולם בתחום קרני הלייזר הדנטליים, ונראה לנו כי קרני הלייזר מהווים מהפיכה בטיפול בחניכיים ושמירה על בריאותם?

רוב האנשים אינם מודעים לפריצות דרך אלו. עלינו לשאול את עצמינו! אם באמת עשינו עבודה טובה כל כך במניעת מחלות חניכיים, כיצד יתכן כי אנו בעצמנו נאלצנו לשחזר אלפי שיניים בעזרת שתלים, ברוב המקרים בעקבות מחלות חניכיים? כנראה, כי למעשה מחלות חניכיים עדיין נפוצות מדי ומהוות את הגורם העיקרי לנשירת שיניים. המשימה שלנו היא לבטל כליל את מחלות החניכיים ואת הצורך בשתלים! דבר זה אפשרי ברוב, אם לא בכל המקרים, בדרכים קלות ומהירות יותר מבעבר.

מחקרים חדשים מגלים ידע ישן - שהפה הוא ה"שער" אל הגוף. בריאות הפה מבטיחה לא רק את בריאות השיניים ונוחות חברתית, אלא גם עשויה להפחית בצורה משמעותית בעיות בריאות רבות אחרות. מחקרים הראו כי מחלות שיניים עלולות לזרז את התפתחותם של לחץ דם גבוה, התקפי לב ואסטמה, ושלנשים עם מחלות חניכיים יש סיכוי של פי 7.5 אחוז יותר ללידות מוקדמות ולהפלות. הגורם לזירוז המחלות הנ"ל הוא בדרך כלל פרוסטגלנדין בשם PGE2. ה-PGE2 לדוגמא, במצב נורמלי, מאיץ את הצירים בחודש התשיעי. יותר מדי מה-PGE2 לפני סוף החודש התשיעי גורם לצירים מוקדמים. זהו אותו PGE2 הנכנס למערכת הדם שקיימת מחלות חניכיים. האם זאת אינה סיבה לדאגה?!

איך מתחיל התהליך? הבקטריות הן הגורמות לריקבון בשיניים ולמחלות חניכיים. מסתבר שיש גם גורמים "מסייעים", שבלעדיהם לבקטריות קשה לחדור לתוך החניכיים ולזרות שם הרס.

גורמים מסייעים אלו נקראים VSC, תרכובות גופרית לא-יציבות (Volatile Sulfur Compounds). שניים מה-VSC העיקריים הם hydrogen sulfide (מוכר כריח של ביצים מקולקלות)

ו methylmercaptan (הידוע כ"שמן בואשים"). רבים מאתנו מייצרים ואוגרים יותר מדי מה-VSC האלו. החדשות הטובות הן שכיום אנו מסוגלים לזהות ולבטל במידה רבה גורמים מסייעים אלו בצורה מהירה ושמרנית. יש לנו מכשיר שאינו גורם לכאב כלשהוא (מוצר ארה"ב שפותח בארץ) - פשוט נושפים לתוכו, והמכשיר מודד את כמות ה-VSC הקיימים, ובודק שלא עברנו את הרמה הבריאה.

יש לנו למשל, מכשירים ובדיקות המסוגלים לזהות מחלות חניכיים הרבה לפני שהן גורמות לנזק בלתי הפיך. בעזרת מיקרוסקופ חזק ביותר המחובר למסך וידיאו נוכל לראות יחד את הבקטריות בחניכיים, את רמת הפעילות שלהן ועד כמה המערכת החיסונית של הגוף פועלת על מנת למנוע נזק ופגיעות. אין ספק כי זוהי חוויה מאירת עיניים! בשנים האחרונות פותחו משחות שיניים ומי פה המנטרלים את ה-VSC בצורה בטוחה ויעילה, ובדרך כלל גם מבטלים לגמרי את הריח הרע מהפה. בעולם נפוץ כיום השימוש בשבב זעיר לטיפול בחניכיים (אשר פותח בארץ) הפועל על עקרון שחרור חומר הדרגתי, ובעתיד הקרוב אנו מקווים ששבבים מפותחים יותר יכנסו לשימוש. השבב הזה הוא רק מכשיר אחד מני רבים שפותחו לאחרונה ואשר מאפשרים לנו לטפל בצורה טובה יותר בחניכיים, ואפילו לשחזר פגיעות בעצם ובחניכיים.

רוב ה-VSC מצטברים בחלק האחורי- העליון של הלשון. בהודו למשל, כבר מזמן דואגים לשפשף את החלק האחורי של הלשון. הכתובים שלנו מלמדים אותנו כי "מי האיש החפץ חיים... נצור לשונך מרע..." מעניין לציין כי אנו אומרים "ריח רע" ולא "ריח לא נעים", כי הרי הכוונה היא באמת לדבר רע מכל הבחינות - רפואית, דנטלית וחברתית!

כל זה רק קצה הקרחון של כמה מההתפתחויות המרתקות של המחקרים החדשים. כל אלו, יחד עם מוצרים רלוונטיים יחד עם ההשתתפות שלכם מאפשרים לנו להגיע לרמות חדשות של בריאות בשיניים, בפה ובכלל. גם

במקרים קשים במיוחד ניתן במקרים רבים לטפל בלי לנתח. טיפול בשיניים ובפה מצריך לעיתים השקעה משמעותית על מנת לחזור למצב של בריאות, וכיום עולים הסיכויים כי שיניים בריאות ושיניים מטופלות יחזיקו מעמד לכל החיים.

מה שפעם נחשב בריא ומספק כבר איננו מתאים לרמות הבריאות המקובלות, וגם הן משתנות ככל שאנו מעמיקים את הבנתנו במורכבות גוף האדם. ישראל גאה לעמוד בחוד החנית של המחקר והפיתוח הטכנולוגי. כמו בעבר, גם כיום נמשיך לשתף אתכם בהתפתחויות אלו על מנת שתוכלו להנות מיתרונות הנוחות והבריאות.

"אם נדע את מה שתמיד ידענו, ונחשוב כמו שתמיד חשבנו, יהיה לנו מה שתמיד היה לנו. הקידמה מציעה לשנות את התפיסות המובילות, ולא להמשיך לעשות את אותו הדבר 25 שנה ולקרוא לזה "ניסיון מקצועי".

ד"ר שטרן הוא חבר בינלאומי של האקדמיה האמריקאית והאקדמיה הבינלאומית לפריודונטיה (בריאות חניכיים), וכן של האקדמיה לרפואת שיניים בלייזר ואקדמיות בינלאומיות להשתלות שיניים.